

Buradaki simgelere dokunarak diğer dosyalara ulaşabilirsiniz. →

ADIL (ZAMİR)

Yazılarımızda ve konuşmalarımızda bazen varlık adlarının yerine ben, sen, o, biz, siz, onlar, bu, şu gibi sözcüklerden uygun olanı kullanırız. Adların yerine kullanılan bu sözcüklere **adıl** veya **zamir** denir.

Bahçedeki elmaları Güneş ve Emir topladı.

ad (isim) ad (isim)

Bahçedeki elmaları onlar topladı.

adıl (zamir)

Güneş ve Emir adlarının yerini **onlar** kelimesi aldı. Bu yüzden onlar kelimesi, adıl (zamir) görevini almış oldu.

Selman topu potaya attı.

ad (isim)

O topu potaya attı.

adıl (zamir)

Selman adının yerini **o** kelimesi aldı. Bu yüzden o kelimesi, adıl (zamir) görevini almış oldu.

DİKKAT

Ben, sen, o, biz, siz, onlar adıkları kişi adlarının yerinin alır.

Aşağıda verilen cümlelerde altı çizili sözcüklerin yerine kutuların içindeki adılardan uygun olanı getirelim. Oluşturduğumuz cümleyi altına tekrar yazalım.

O

Siz

Biz

Onlar

Sen

Esma yarın Uludağ'a gidecek.

Mehmet, Pelin, Ersin odama gelin.

Kardeşim ve ben evi temizledik.

Esra, Buse ve Seda çok iyi arkadaşlar.

Ayşe ekmek almaya git.

Cümledeki adın yerine geçen sözcüğü bulup kutuya yazalım.

En zor soruyu ben çözdüm.

Onlar gitsin de kafamızı toplayalım.

O yine servisi kaçırdı mı?

Biz lunaparkta çok eğlendik.

Siz neden zamanında gelmediniz?

Ahmet'e ve sana çok kırıldım.

DİKKAT

Bu, şu, bunlar, şunlar adillerini cansız varlık adlarının yerine kullanırız. Bu adlar varlıkları işaret yoluyla belirtmemizi sağlar.

Cüzdanı yerde buldum.

ad (isim)

Bunu yerde buldum.

adıl (zahir)

Cüzdan adının yerini **bu** kelimesi aldı. Bu kelimesi, adıl (zahir) görevinde kullanıldı.

Kalemi, silgiyi ve cetveli alacağım.

ad (isim)

Şunları alacağım.

adıl (zahir)

Kalem, silgi ve cetvel adlarının yerini **şunlar** kelimesi aldı. Şunlar kelimesi, adıl (zahir) görevinde kullanıldı.

Tepeye çıkmak istiyoruz.

ad (isim)

Şuraya çıkmak istiyoruz.

adıl (zahir)

Tepe adının yerini **şura** kelimesi aldı. Şura kelimesi, adıl (zahir) görevinde kullanıldı.

DİKKAT

"O" sözcüğü bir kişinin yerine kullanıldığı gibi, cansız bir varlığı işaret yoluyla belirtmek için de kullanılabilir.

O gelince çok mutlu oldum.

Bu cümlede canlı bir varlığın yerine kullanılmış.

O çok ağırdı, taşıyamadım.

Bu cümlede canlı-sız bir varlığın yerine kullanılmış.

Adların yerine kullanılan sözcükler durum eklerini alabilir.

ben bana beni bende benden	sen sana seni sende senden	o ona onu onda ondan	biz bize bizi bizde bizden	siz size sizi sizde sizden
şu şuna şunu şunda şundan	bu buna bunu bunda bundan	şunlar şunlara şunları şunlarda şunlardan	bunlar bunlara bunları bunlarda bunlardan	onlar onlara onları onlarda onlardan

DİKKAT

"Bu, şu ve o" sözcükleri bir addan önce kullanılırsa adıl olmaz. Bu durumda **ön ad (sıfat) olur.**

Şu ev geçen sene yapılmış.

Şu sözcüğü isimden önce kullanıldığı için sıfattır.

Şu geçen sene yapılmış.

Şu sözcüğü ev sözcüğünün yerine kullanıldığı için adıldır.

Bu araba bizimkinden büyük.

Bu sözcüğü isimden önce kullanıldığı için sıfattır.

Bu bizimkinden büyük.

Bu sözcüğü araba sözcüğünün yerine kullanıldığı için adıldır.

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin yerine gelebilecek adları kullanarak cümleleri tekrar yazalım.

Hatice ve Elif gruptan ayrıldı.

Kitabı kaçta aldın?

Hakan yine haklı çıktı.

Ben ve Mahmut maç yaptık.

Serkan daha evden çıkmadın mı?

Parayı uzatabilir misin?

Ali bu evde oturuyor.

Cümlelerde adın yerine kullanılan sözcüğü bulup, kutulara yazalım.

Bana biraz zaman ayırmalısın.

Sen bu konuda çok yeteneklisin.

Sen bu dediklerimi iyice düşün.

Bunları görmek istemiyorum.

Konserde onları göremedim.

O elbiseyi sana veremem.

Şunları vazoya koyar mısınız?

Oradakiler salatalık mı?

Aşağıdaki adlarla ilgili birer cümle yazalım.

siz:

.....

ben:

.....

sana:

.....

onları:

.....

bu:

.....

şunu:

.....

biz:

.....

oraya:

.....

Aşağıdaki cümlelerde yer alan noktalı yerleri uygun adlarla dolduralım.

- parkta oyun oynuyorlar.
- yılanlardan çok korkuyorum.
- Lütfen şekeri uzatır mısınız?
- fiyatını öğrenebilir miyim?
- arkadaşlarını üzme hakkın yok.
- benim için çok değerli.

Aşağıda altı çizili ön adları, zamire (adıl) dönüştürüp, cümleleri tekrar yazalım.

O adam işten ayrıldı.

O işten ayrıldı.

Şu evin kirası çok pahalı.

Bu balıklara da yem vermeyi unutma.

Bu kağıdı neden yırttın?

Emine bu kitabı bana hediye etti.

O kadın perişan bir haldeydi.

Bu oyunu küçükken çok oynardık.

O kaleye çıkmak istiyoruz.

Az önce bu sokaktaydı.

O gölde yüzdük.

Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin türünü işaretleyelim.

CÜMLE	SIFAT (Ön Ad)	ZAMİR (Adıl)
<u>Bu</u> eve yerleşeli üç gün oldu.		
<u>Onu</u> çok özledim.		
<u>Sarı</u> tişörtünü giymişti.		
<u>Beni</u> bir daha üzmeyeceğini söylemişti.		
Dün <u>o</u> kız seni sordu.		
<u>Biz</u> köye dönmek zorundayız.		
<u>O</u> eşyalara sahip çık.		
<u>Onları</u> odamda görmek istemiyorum.		
<u>Seni</u> çok merak ettim.		
<u>Bu</u> evde mi yaşıyorsunuz?		
<u>O</u> mahalleden ayrıldığımız için üzüldük.		
<u>Size</u> neden böyle davranıyor?		
<u>Sana</u> çok güveniyorum dedi.		
<u>Üç</u> yıl orada okuduk.		